

Överbefälhavaren överlämnade i juni till regeringen första delen av underlagsredovisningen inför 1987 års försvarsbeslut, betitlad "Försvarsmakten i den svenska säkerhetspolitiken". Den skall under hösten 1985 kompletteras med översiktliga förslag till långsiktig avvägning mellan skilda funktioner. Under hösten 1986 redovisas slutligen en programplan för perioden 1987-92.

Under den första fasen av perspektivplaneringen har stort utrymme ägnats åt analyser av den säkerhetspolitiska utvecklingen och de konsekvenser som denna utveckling kan leda till.

Det kan konstateras, att förhållandet mellan supermakterna har successivt försämrats sedan mit-

Sovjetunionens nya, strategiska bombflygplan Tu-2 "Blackjack". Antas kunna medföra bl a ca 20 kryssningsrobotar.

ÖB:s

PERSPEKTIVPLAN, del 1

USA:s strategiska bombflygplan B-1 är mindre än 'Blackjack'. Kan medföra bl a 14 kryssningsrobotar.

ten av 1970-talet. Relationerna har inte varit så ansträngda sedan början av 1960-talet. Rustningen ligger på en oförändrad hög nivå. Tidigare krishärdar består i allt väsentligt och nya tillkommer.

●● Det råder i dag en betydande *enighet* om att **Norden** alltmer berörs av det säkerhetspolitiska och strategiska maktspellet mellan blocken. Det som för några år sedan kunde betecknas som tendenser i en sådan riktning är i dag en etablerad situation. Ökad militär närvaro i vår närhet, intensifierad övnings- och underrättelseverksamhet samt förbättrade möjligheter att tillföra stridskrafter är konkreta uttryck för detta. De talrika och provocerande kränkningarna

av svenskt territorium är en påtaglig illustration av det förändrade läget.

De militära fördelarna med *överraskande angrepp* i det nordiska området ökar. Förberedelserna på båda sidor att snabbt kunna tillföra förstärkningar ger en eventuell konflikt i området ökad karaktär av kapplöpning.

I denna situation *ökar svenskt områdes betydelse* som buffertzonen mellan maktblocken. De försvarspolitiska åtgärder vi vidtar framgent kommer inte enbart att ha betydelse för våra möjligheter att möta angrepp mot det egna området. Det torde i ökande grad få betydelse för den militära stabiliteten i det nordiska området som helhet. Det svenska *försvarets fredsbevarande roll* kommer än mer att markeras.

●● Det militära värdet av *svenskt territorium* ökar. I en konflikt mellan stormaktsblocken kan angrepp mot Sverige därför aktualiseras i tidiga lägen. Övre Norrland med dess närhet till för stormakterna strategiskt viktiga områden kommer härvid att vara av särskilt intresse. Den ökade betydelsen av det nordiska området som helhet och sammanhanget mellan de olika strategiska förhållanden som berör oss innebär emellertid att riskerna för angrepp mot vårt land *inte kan graderas landsdelsvis*.

En konsekvens av det nordiska områdets betydelse är bl a en *ökad övningsaktivitet* i och omkring området. Riskerna för incidenter av olika slag tilltar därmed. Detta kräver särskilt uppmärksamhet från vår sida.

Ubåtskränkningarna är ett uttryck för ett nytt hot mot vår territoriella integritet. De visar att en stormakt redan i fred är beredd att använda militära medel på ett sätt som vi tidigare inte ansett vara rimligt m h t de politiska konsekvenserna.

Stormakterna har sedan länge organiserat kvalificerade enheter

för *sabotageverksamhet* före och under ett krig. Dessa kan, tillsammans med de förbättrade möjligheterna att snabbt och tidigt föra fram betydande militära resurser, skapa förutsättningar för viktiga framgångar för en angräpare. Vi måste i vår försvarsplanering ta *ökad hänsyn* till detta.

●● De grundläggande säkerhetspolitiska och strategiska förutsättningarna för försvarsmaktens möjligheter att stödja svensk säkerhetspolitik genom att verka fredsbevarande, stabiliserande och krigsavhållande har inte förändrats. Förmågan att upprätthålla ett *trovärdigt invasionsförsvar* är härvid av grundläggande betydelse. För detta krävs att försvarsmaktens utrustning, organisation och utbildning *fortlöpande anpassas* till utvecklingen i omvärlden.

I en dynamisk och osäker situation ställs emellertid ökande krav på försvarsmakten att med fredsorganisationens resurser och på andra beredskapsnivåer kunna ingripa mot allt mer varierande militära hot i skiftande situationer från incidenter till allvarliga kriser. Ökade krav ställs på att försvarsmakten i alla avseenden kan bidra till neutralitetspolitikens trovärdighet.

De olika situationer vi kan utsättas för under fred, i ett krisläge eller i samband med en snabb inledning av en militär konflikt måste kunna mötas i betydligt större omfattning och med större effektivitet än för närvarande. Vår grundberedskap liksom vår förmåga att med i huvudsak fredsorganiserade resurser höja denna breddskap måste *väsentligt förbättras*.

●● Den snabba elektroniska utvecklingen innebär såväl för oss som för en angräpare nya förutsättningar. Moderna spanings- och informationssystem gör det möjligt att med större säkerhet och snabbhet upptäcka både fasta och rörliga mål. Tekniken kan också användas för att kraftigt förbättra precisionen i nästan alla typer av vapen.

P g a en angräpares förbättrade upptäckts- och verkansmöjligheter kan vi förutse tilltagande svårigheter att genom dolda förflyttningar

kraftsamla våra förband. Ökad vikt måste därför läggas vid systemlösningar som innebär att förbandens eldkraft kan koncentreras med hjälp av lång räckvidd och hög precision. Sådana lösningar ställer krav på att vi *utvecklar nya typer av informationssystem* som möjliggör övervakning och ledning av strid inom stora områden.

● Trots den snabba elektroniska utvecklingen har medlen för spaning och målupptäckt under vattent inte i avgörande grad förbättrats. Ubåtssystemet kommer därför även i framtiden att vara av stor betydelse för vår samlade sjömåls-effekt.

●● Flygstridskrafternas mångsidighet och flexibilitet är av stor operativ betydelse. Effekten och den höga insatsberedskapen måste även framgent säkerställas genom en god balans mellan flyg-, bas- och strilsystemen. Stor vikt måste också läggas vid fortsatt utveckling och anskaffning av *motmedel*.

Ledningssystemets samordnade roll är mycket väsentlig. Det måste successivt anpassas till stridskrafternas utveckling. Nödvändiga förändringar bör dock göras först efter ingående studier av de samlade konsekvenserna. Detta är inte möjligt att göra i denna perspektivplan.

●● Vår försvarsindustri teknologiska kompetens är av stor betydelse för att vi snabbt skall kunna tillgodogöra oss den militärtekniska utvecklingen. Den medför också ett relativt oberoende i förhållande till andra länder och har därigenom säkerhetspolitisk betydelse. Det är *angeläget att vidmakthålla en bred teknologisk kompetens vid svensk försvarsindustri*. Det får dock inte innebära så stora merkostnader för försvaret, att den samlade försvarseffekten minskar.

●● Sammanfattningsvis konstaterar ÖB, att det säkerhetspolitiska läget inte varit så allvarligt på mycket länge. Vi måste i den försvarspolitiska planeringen utgå från att det nuvarande spänningsläget består och kan förvärras. ■

Fst/Info

Teckna, ring!

två master
lig kurs i X-fjärden

sett